(המשך מעמוד 25)

כשסבא שלי היה רוקח ברוסיה, לא היה אפשרי מצב כזה שחומר רעיל עומד על המדף כך שאפשר להתבלבל איתו. הוא היה נעול מאחורי אוזעקות ופעמונים. האחות לא אשמה.

היה מיקרה אחר של חיילת בת 19 שהלכה לבית־החולים תל־השומר לניתוח קטן להוצאת צלקת מתחת לעין והיא מתה. הוציאו מסקנות? מישהו אשם? עובדה שהיא מתה ולא היתה צריכה למות. לא נעשו דברים אלמנטריים כדי שהיא לא תהיה קורבן.

● **למה?**

השיטה פועלת בעד הרופא עצמו. הפגם הגדול הוא שלכל איש סותמים את הפה ואומרים שזה עניין מיקצועי. אני חושב, אחרי נסיון של 30 שנה, שטוב שהחולה והקרובים שלו יידעו מה קורה ואיך ומדוע, כדי שיוכלו להגיש תביעה.

● **לא יפריע לרופאים לעבוד כשחרב התביעה מרחפת מעל לראשם?**

אם הרופאים שלמים עם עצמם, ואתה יודע שעשית את המכסימום שלא יקרה, אז לא. דברים יכולים לקרות, אנחנו בסך־הכל בני־אדם. חלק גדול של הרופאים בחרו במיקצוע כי הוא מיקצוע מפרנס.

● **ולא מסיבות אידיאולוגיות?**

כן. תמיד היו כאלה. בכל מקום אחר, חוץ מהמדינה שלנו, נהוג שהרופא עושה ביקורת קטלנית על עצמו אחרי כל פעולה.

● **מה זאת אומרת?**

הוא ניתח ויצא מחדר־ניתוח. הכל בסדר. הניתוח הצליח, החולה יצא בריא, אבל המנתח לוקח את הצוות ועושה ביקורת עצמית ומסביר איפה היו טעויות. אני לא שמעתי שדבר כזה נעשה פה. כולנו מלכים. כולנו בלי שגיאות. זה מסכן את הציבור. אני התחנכתי אחרת, וכך נהגתי כשבאתי הנה. אמרו לי שאני אידיוט, שיתקפו אותי, שיסגרו לי את הקריירה. אני לא חושב שהרופא האמיתי פוחד מתביעות.

● **הרופא צריך להגן על עצמו.**

הוא מגן על עצמו טוב. אם הוא עושה טוב את העבודה שלו.

אני לא אוהב לדבר על עצמי, אבל במשך 30 שנה לא היתה נגדי תלונה אחת. ואני הייתי במצבים שהסיתו חולים נגדי וניסו למשוך מהם תלונות ולא הצליחו. ואני מכיר עשרות רופאים כמוני. מצד שני, יש רופאים שמקבלים מכות בחדר־המיון מחולים כועסים, ואני חושב שזו אשמתו של הרופא. לדעתי, החולה תמיד צודק.

אם בא אליך איש שלא יכול להרים יד כי הוא חולה, והוא לא יכול לצעוק כי הוא חלש ואתה לא מתייחס אליו כמו שצריך, אז מגיע לך לקבל מכות. אני חושב שאיבדנו, דווקא בארץ שלנו, ערכים של הומאניות והרגשה של שליחות. אני חושב שלהיות רופא זו שליחות. אי־אפשר להיות רופא וגם להיות טכנאי. אפילו כריסטיאן ברנארד, מנתח־הלב הידוע, שהוא טכנאי מעולה, קרא לחזור לרפואה הבסיסית וליחסים של חולה רופא. היום יש נטיה ברפואה לחזור לערכים האמיתיים — רפואה אנושית ולא רפואה טכנאית.

● **הקידמה פגעה בערכים האלה?**

במידה מסויימת היא פגעה ברפואה האמיתית.

ערכו מחקר וגילו שעם כל הקידום, החברה לא הושפעה מהקידמה. לא מאריכים חיים. המכשירים יקרים ומומחים טובים עדיין לא מצליחים להעלות את האחוז של הצלת חיים.

● **הקידמה אולי לא הועילה לחברה, אבל הועילה לפרט.**

צריך לברוק כמה זה עוזר. השאלה היא איפה מאברים את אינטרס החברה. למשל, בנושא של השתלות, שהיום זה במודה — יש בזה הרבה קידמה, אבל בסך־הכל זה נעשה על חשבון החברה.

● **מה זאת אומרת?**

אנחנו דומים מאוד לבעל־הכב שבכלל לא מטפל במכונית שלו, ופעם אחת, אחרי 100 אלף קילומטר, הוא נכנס למוסך ואז אומרים לו שצריך להחליף את המנוע ושזה יעלה פי מאה מאשר אילו היה מטפל באוטו באופן סדיר. כך קורה גם במערכת־הבריאות בנושאים רבים — דיאליזה, ניתוחי־לב, ניתוחי כלי־דם וכל סיפורי־הבדים על השתלות כבד.

פיתוח הרפואה המונעת בארץ הוא אפסי, יחסית לכל העולם. אפשר לומר שמהבחינה הזו אנחנו בג'ונגל. ירוע שבעזרת רפואה מונעת אפשר לחסוך הרבה ניתוחי־לב, דיאליזות, השתלות עורקים. מזניחים את זה ואז מגיעים לשלב של אין־ברירה, ועושים החלפת מנוע.

> **„כשיש פאשלה רפואית, ממנים ועדות כדי לסגור עניין ולזרות חול בעיניים, והן יושבות חודשים"**

בארץ, למשל, נבדקים רק 8 אחוז של הנשים בבדיקות לגילוי מוקדם של סרטן־השד. באנגליה נבדקים 98 אחוז. אז אין פלא שקורים דברים שהם תוצאה של חוסר רפואה מונעת. ואז מוציאים המון כסף לטיפול טוב ומודרני. אבל הוא כבר מאוד מאוחר, וזה נכון לכל התחומים.

החברה מפסידה, ומהכסף שמפסידים בטיפול, אפשר לספק עיר שלמה ברפואה מונעת.

● **למה זה קורה?**

הטיפול הוא אנכרוניסטי, כמו בהתחלת המאה, ובזבזני ביותר. במדינה יש 12 מערכות רפואיות שונות. לפני שנה הוצאנו 7 וחצי אחוז מהתוצר הלאומי למישרד־הבריאות, אבל למעשה הוציאו הרבה יותר, כי חלק גדול מהכספים בא מתרומות. מערכת הבריאות של אנגליה, לשם השוואה, הוציאה רק 5 אחוז מהתוצר הלאומי לבריאות, ולהם אין תורמים מאמריקה ומשום מקום. שם זה נקי.

אנחנו היחידים בעולם שהפירמידה היא הפוכה — החלק של הרופאים והאחיות קטן יותר מהחלק הביורוקראטי. מתוך כל 15 אנשים במערכת־הבריאות, שיבעה הם רופאים ואחיות ושמונה עוסקים בביורוקראטיה. באנגליה, מתוך כל 15 איש, תישעה הם בצוות הרפואי ו־6 עוסקים בצד הביורוקראטי.

בכל פעם שבא שר חדש למערכת, הוא לא משנה כלום, הוא רק עושה יותר גרוע, מוסיף עוד דברים במקום להחליף ודורש עוד כסף. הדבר הראשון שגור עשה כשהוא נכנס לתפקיד היה לבקש עוד כסף.

> **„אני מאמין ששצ'רנסקי יהווה בעיה למימסד — לא כאיש דתי, אלא כלוחם זכויות האדם"**

● **אבל מערכת הבריאות מתפוררת.**

טוענים שאין מספיק מיטות — זה לא אמת. אנחנו במצב כמעט יותר טוב מכל העולם. אין צורך לחכות יום אחד או יומיים לאישפוז ולניתוח. בארצות־הברית יש מיטה לכל 230 איש, ובארץ יש מיטה לכל 200 איש — ושם עוד רוצים לקצץ.

אופקים חדשים לעסקים

בנין המשרדים המפואר מעל השקם

ברח' אבן גבירול בתל־אביב

בית לייף

מוכן להשכרה

ניתן לבקר במקום בימים א־ה בשעות 8—16

לפנות למר אלי קליין בקומה 18 בבנין

טלפון: 03) 2 5 3 2 0 3)

למכירה גם קומות שלמות